

niedziela

głos z Torunia

NR 43 (775) • J • ROK LII • 25 X 2009 • TORUŃ

TEMAT TYGODNIA

Bezpieczeństwo

Uczestnictwo w nabożeństwach październikowych, a w listopadzie w Mszach św. w intencji zmarłych w okwawie uroczystości Wszystkich Świętych i później w Roratach jest okazją do refleksji na temat bezpieczeństwa na drodze. W tych nabożeństwach chętnie biorą udział dzieci, młodzież i dorośli. Wielu z nich, zwłaszcza na wiejskich parafiach, wraca z kościoła, kiedy jest już ciemno. Warto pamiętać, by o zmroku nie poruszać się w ciemnym ubraniu, bez odblasków lub nieprawidłową stroną drogi, a także zwrócić uwagę na braki w wyposażeniu rowerów i ich oświetleniu oraz na zachowanie ogólnych zasad ruchu pojazdów jednośladowych.

O znaczeniu elementów odblaskowych u dzieci poruszających się po drogach przypomina apel do rodziców podpisany przez bp. Andrzeja Suskiego i nadinsp. Krzysztofa Gajewskiego, komendanta wojewódzkiego Policji („Głos z Torunia”, nr 40 z 4 października). Celem kampanii prewencyjnej „Bezpieczne dziecko = spokojni rodzice” jest dążenie do bezpieczeństwa na drogach. Akcja została podjęta przez Caritas Diecezji Toruńskiej, Bydgoskiej i Włocławskiej wraz z Komendą Wojewódzką Policji, Wojewódzkimi Ośrodkami Ruchu Drogowego i Strażą Miejską.

Odblaski na odzieży, odblaskowe światło roweru, a nawet latarka w rękę sprawiają, że pieszy jest widoczny na drodze. To małe „światelko” może ocalić zdrowie czy życie. Pamiętajmy o tym i zachęcajmy dzieci do bezpiecznych zachowań. Jesteśmy bowiem odpowiedzialni przed Bogiem za życie.

Beata Pieczykura

Uczniowie szkół papieskich składają wieniec w imieniu młodzieży i diecezjan

IX DZIEŃ PAPIESKI W DIECEZJI TORUŃSKIEJ

Anna Pławińska

IX Dzień Papieski, 11 października, w Toruniu (sługa Boży Jan Paweł II jest honorowym obywatelem grodu Kopernika) został zorganizowany przez Kurie Diecezjalną Toruńską i Urząd Miasta Torunia przy współpracy Caritas Diecezji Toruńskiej

W ramach obchodów Dnia Papieskiego, podczas którego odbywały się kwesty dla stypendystów, na Rynku Staromiejskim papieskie Gimnazjum nr 3 zorganizowało happening pod hasłem: „Jan Paweł II – Papież Wolności”. Widowisko nawiązywało do walki dobra ze złem i zniewolenia człowieka. Kończyło się przekazaniem widzom symbolicznych kajdan, które rozrywano na znak wolności. Przed kościołem ojców jezuitów taką możliwość miały osoby, które przybyły na uroczy-

stą Mszę św. koncelebrowaną pod przewodnictwem ks. prał. Daniela Adamowicza, dyrektora Caritas Diecezji Toruńskiej. Oprawę liturgiczną przygotowało V Liceum Ogólnokształcące im. Jana Pawła II w Toruniu. W Eucharystii uczestniczyli wierni m.in. z Torunia, Lisewa i Lidzbarka Welskiego. Do kościoła przyniesiono sztandary wielu szkół i miasta Torunia oraz województwa kujawsko-pomorskiego. Poczty sztandarowe i harcerze niosący pochodnie prowadziły wiernych, za dokończenie na str. IV-V

Franciszkańskie błogosławieństwo

Ks. Adam Czerwiński podczas błogosławieństwa zwierząt

Toruń

2 lata temu w parafii pw. św. Antoniego na toruńskich Wrzosach zaczęto praktykować obrzęd błogosławieństwa zwierząt i ludzi, ich opiekunów. Inicjatorem jest proboszcz ks. kan. Wojciech Miszewski. Tegoroczna Eucharystia z franciszkańskim błogosławieństwem odbyła się 4 października. Miejscem celebracji była kaplica na Barbarce, otoczona lasem. Mszy św. przewodniczył i słowo Boże wygłosił ks. Adam Czerwiński, wikariusz z Wrzosów. Ksiądz Adam nawiązał do Liturgii Słowa i zauważył, że już przy stworzeniu świata Bóg powiedział: „Nie jest dobrze, żeby mężczyzna był sam” (Rdz 2, 18). Stworzył wówczas kobietę, by była „odpowiednią dla niego pomocą”. Naturalne jest, że człowiek szuka przyjaciela, bo to ktoś, kto wesprze, podzieli smutki i radości. Niestety, dzisiaj jest podważany sens przyjaźni, gdyż często jest ona fałszywa i iluzoryczna: im jesteś bogatszy i wpływowy, tym więcej masz „przyjaciół”; jeśli nie jesteś zamożny, przyjaciół nie masz. To bardzo wyraźnie pokazuje, że najlepszym, sprawdzonym i bezinteresownym przyjacielem jest Jezus Chrystus, bowiem „nikt nie ma większej miłości od tej, gdy ktoś życie swoje oddaje za przyjaciół swoich” (J 15, 13).

Kaznodzieja podkreślił, że człowiek jest koroną stworzenia, zatem po Jezusie to w drugim człowieku winniśmy szukać przyjaźni. Potem jest miejsce na przyjaźń między człowiekiem a zwierzęciem. Zwierzęta uczestniczą w życiu człowieka, są towarzystwem, pomocą i pociechą, więc należy im się szacunek i opieka. Wszystko jednak musi mieścić się w ramach etyki afirmacji – szacunek dla każdego stworzenia według jego bytowania. Grzeszymy, jeśli wydajemy krocie na opiekę nad zwierzętami, a nie zauważamy człowieka w potrzebie. Na zakończenie Mszy św. Ksiądz Adam pobłogosławił zwierzęta.

Joanna Kruczyńska

Pamiętajmy, nigdy więcej wojny

27 września w Lesie Białuckim odbyły się Apel pamięci i Msza św. w intencji ofiar II wojny światowej. Mszę św. koncelebrowali ks. kan. Marian Barzowski, proboszcz w Białutach, ks. Tadeusz Kaczyński, proboszcz z Narzymia, ks. kan. Jan Pezara, proboszcz w Iłowie oraz kapłani z Mławy w diecezji płockiej ks. prał. Michał Woja, ks. kan. Henryk Adamczyk, ks. Tomasz Kaszanek. W homilii ks. Marian Barzowski zwrócił się z przesłaniem do ludzi dobrej woli, aby pielęgnowali pokój, pomnażali życzliwość, miłość. W uroczystości wzięli udział: przedstawiciele Urzędu Gminy i powiatu, samorządu, mieszkańcy Białut, Narzymia, Iłowa, Działdowa i przedstawiciele z Mławy, a także młodzież ze szkół podstawowych i gimnazjalnych. Przy pomniku złożono wieńce, zapalono znicze, a harcerze pełnili wartę.

Akcja Katolicka,
parafia św. Jana Kantego Mława-Wólka

Modlitwa, recytacja wierszy i śpiew wprawiały w zadumę

OBCHODY 800-LECIA ZAKONU ŚW. FRANCISZKA W TORUNIU

4 października w toruńskim konwencie braci mniejszych miały miejsce uroczyste obchody 800-lecia zatwierdzenia reguły zakonnej św. Franciszka. Została odprawiona uroczysta Suma pod przewodnictwem bp. Andrzeja Suskiego, w której czasie osoby z Franciszkańskiego Zakonu Świeckich złożyły profesję zakonną. Uroczystości uświetnili swoją obecnością kanclerz ks. prał. Andrzej Nowicki, dziekan ks. kan. Leon Ulatowski, wicedziekan ks. kan. Józef Kłapiszewski i licznie zgromadzone duchowieństwo IV dekanatu toruńskiego. Tuż obok barokowego klasztoru powstaje nowoczesny budynek Wyższej Szkoły Filologii Hebrajskiej. Powołana do życia uczelnia jest trzecią szkołą wyższą na terenie Torunia (obok UMK oraz WSKSiM). Nowy ośrodek naukowy jest jedyną tego typu placówką nie tylko w Polsce, lecz także w tej części Europy. WSFH stanowi dziękczynne wotum za 800 lat istnienia reguły braci mniejszych. Rektorem uczelni został jej pomysłodawca o. dr Maksymilian Tandek, a funkcję dziekana spełnia o. dr Florencjan Szymański. Nowa uczelnia toruńska, która od października otworzyła swoje podwoje dla studentów, pragnie się wpisać w tę tradycję i kontynuować dzieło pogłębiania wzajemnego zrozumienia i dialogu między kulturami. Stawia sobie za cel nauczanie współczesnego języka hebrajskiego, języków biblijnych, a także przekazywanie wiedzy o literaturze, historii, archeologii, geografii i kulturze Izraela. Zgodnie z ideą dialogu, jaką realizował niestrudzenie św. Franciszek z Asyżu, uczelnia pragnie stać się miejscem pogłębiania porozumienia między ludźmi innych kultur.

Ks. Wojciech Prusowski

Ruchy i stowarzyszenia o nowym programie duszpasterskim

Rada Ruchów i Stowarzyszeń Katolickich Archidiecezji Poznańskiej zorganizowała 10 października w Poznaniu sesję pt. „Bądźmy świadkami Miłości”. Już sam tytuł wskazuje, że podjęto temat nowego roku duszpasterskiego, którym będzie żył Kościół w Polsce od pierwszej niedzieli Adwentu. Patronat objął przewodniczący Komisji Duszpasterstwa Konferencji Episkopatu Polski abp Stanisław Gądecki.

Zaproszenie do uczestnictwa w tym wydarzeniu zostało skierowane do członków różnych grup duszpasterskich działających w całej Polsce, w tym do diecezjalnych rad skupiających przedstawicieli ruchów, stowarzyszeń i grup funkcjonujących na poziomie diecezji. Sesja zgromadziła kilkaset osób z Polski. Nie zabrakło także przedstawicieli naszej diecezji, którą reprezentowali: Maria Olszewska, Renata Kołtuńska oraz Waldemar Rozyński.

Podczas spotkania wysłuchaliśmy wykładów: „Bóg jest Miłością” – o. prof. Jacek Salij, „Miłość małżeńska – doświadczenie obdrowania” – prof. Krystian Wojaczek, „Miłość i cierpienie” – ks. dr Marek Dziewiecki, „Społeczny wymiar miłości” – prof. Paweł Łączkowski, „Miłość nieprzyjaciół” – ks. prof. Edward Staniek. Waldemar Rozyński, przewodniczący DRRISK DT

Pielgrzymka do Kalwarii Wejherowskiej

Pielgrzymki stały się naturalnym rytmem życia religijnego parafii pw. św. Mikołaja Biskupa w Szarzewie.

3 października w godzinach porannych z parafii wyruszyła autokarowa pielgrzymka do Wejherowa. Organizatorem był ks. Marek Rengiel, proboszcz. Celem pielgrzymki było nawiedzenie Sanktuarium Matki Bożej Wejherowskiej Uzdrawienia Chorych na Duszy i Ciele oraz zwiedzenie Kalwarii Wejherowskiej. Na początku pielgrzymowania odmówiliśmy Różaniec przeplatany rozważaniami. W czasie podróży nie zabrakło pieśni i piosenek religijnych.

Wejherowo to duchowa stolica Kaszub i silny ośrodek pielgrzymkowy oraz sanktuarium maryjne na Pomorzu. Kalwaria Wejherowska należy do najstarszych sanktuariów Męki Pańskiej w Polsce. Liczy ponad 350 lat. To zespół 26 kapliczek usy-

tuowanych na morenowych wzgórzach połączonych drózkami pątniczymi według rozkładu historycznej Drogi Krzyżowej w Jerozolimie. Opiekę nad tym miejscem sprawują ojcowie franciszkanie.

Zostaliśmy przywitani przez ojca proboszcza i kustosa. W sanktuarium największym skarbem świątyni jest słynący łaskami obraz Matki Bożej Wejherowskiej Uzdrawicielki na Duszy i Ciele. Następnie pod przewodnictwem opiekuna duchowego zwiedziliśmy Kalwarię Wejherowską, która jest częścią Sanktuarium Pasyjno-Maryjnego w Wejherowie. Uczestniczyliśmy w Drodze Krzyżowej oraz Mszy św. odprawionej w naszych intencjach. Zwiedziliśmy podziemia klasztoru, w których znajduje się m.in. grobowiec rodziny Jakuba Wejhera, założyciela Wejherowa. W drodze powrotnej zwiedziliśmy Sopot i Gdańsk.

K. Miłoszewska

Wycieczka do Lichenia

Uczniowie klas III i V ze Szkoły Podstawowej w Lidzbarku 10 października uczestniczyli w pielgrzymce do Lichenia. Organizatorem i kierownikiem była katechetka Magdalena Zawacka, opiekę nad uczniami sprawowali nauczyciele: Anna Kostrubała, Wioletta Roch, Katarzyna Sławińska, Maria Tonkowicz i ks. Zbigniew Sikorski. W Licheniu młodzi uczestniczyli w Mszy św.

oraz zwiedzili m.in. sanktuarium Matki Bożej, w tym bazylikę Najświętszej Maryi Panny, kościół św. Doroty, Golgotę. Atrakcją dla dzieci było wejście na wieżę kościelną, skąd można było podziwiać panoramę licheńską. Na koniec uczestnicy wycieczki naczepali wody ze źródła oraz zwiedzili miejsce objawień Matki Bożej w Lasku Gąblińskim.

Magdalena Zawacka

W zjeździe wzięło udział 50 osób z Kowalewa Pomorskiego

Spotkanie Rodziny Szkół im. Jana Pawła II

Z modlitwą i pieśnią wyruszyliśmy 8 października na 9. Pielgrzymkę Szkół im. Jana Pawła II. W tym roku u stóp Matki Bożej Częstochowskiej zgromadziło się 25 tys. dzieci i młodzieży z całej Polski, a także z zagranicy. W spotkaniu uczestniczyło ponad 50 osób z Kowalewa – młodzież i nauczyciele Publicznego Gimnazjum im. Jana Pawła II. Dziękowaliśmy Bogu za

Patrona gimnazjum, modliliśmy się o jego beatyfikację i kanonizację. Pani Jasnogórskiej zawierzyliśmy intencje szkoły i naszych rodzin. Uczestniczyliśmy w Mszy św., którą pod przewodnictwem nuncjusza apostolskiego abp. Józefa Kowalczyka sprawowało ponad 100 kapłanów. Wszyscy przyjęliśmy Komunię św.

S. Honorata Pettke CSSE

Uczestnicy pielgrzymki

Gaudeamus igitur

W Wyższym Seminarium Duchownym w Toruniu 5 października odbyła się inauguracja roku akademickiego 2009/2010. Do auli seminaryjnej przybyli Księża Biskupi, rektorzy wyższych uczelni, przedstawiciele władz wojewódzkich i samorządowych oraz duchowieństwo. W uroczystości wziął też udział ks. prał. Sławomir Oder – postulator procesu beatyfikacyjnego Jana Pawła II.

Ks. prał. dr Krzysztof Lewandowski – rektor Wyższego Seminarium Duchownego w Toruniu powitał przybyłych, a przede wszystkim kleryków pierwszego roku, rozpo-

*Przykład
kapłańskiego życia
Jana Pawła II jest
imperatywem do
nawrócenia*

Wyższe Seminarium Duchowne w Toruniu

czynających formację. Przybliżył historię seminarium i tematykę powołania w kontekście Roku Kapłańskiego. Wspominał grupy zainteresowań kleryków działające w seminarium, statystyki dotyczące przyjmowania przez alumnów posług oraz święceń diakonatu i prezbiteratu, a także inwestycje, które udało się zrealizować w seminarium.

Kolejnym punktem inauguracji była immatrykulacja 19 alumnów poprowadzona przez wicerektora ks. Tomasza Tułodzieckiego. Immatrykulację poprzedziło uroczyste ślubowanie kleryków pierwszego roku.

Następnie zabrał głos dziekan alumnów kleryk Arkadiusz Sobociński. Podkreślił, że w czasie formacji nie tylko jest ważne zdobywanie wiedzy filozoficzno-teologicznej, lecz przede wszystkim ważna jest formacja serc i sumień.

Wykład inauguracyjny wygłosił ks. prał. Sławomir Oder na temat: „Kapłaństwo Jana Pawła II”. Prelegent przybliżył osobę Papieża w kontekście posługi kapłańskiej. Życie Ojca Świętego charakteryzowało się umiłowaniem modlitwy i Słowa Bożego. Po stracie najbliższych mu osób, powierzył swoje życie Matce Bożej. Patrzył na świat przez pryzmat kapłaństwa, tajemnicy spotkania z Jezusem Chrystusem i tajemnicy Bożego wybrania. Jego posługa była związana z wymiarem eucharystycznym, który jest kluczem do zrozumienia kapłaństwa. Eucharystia nadawała zasadniczą strukturę kapłańskiemu życiu Papieża.

Posiadał wielkie pragnienie zdobywania świętości, a więc wysokiej miary zwykłego, codziennego kapłańskiego życia. Było ono całopalną ofiarą z miłości do Chrystusa. Wykład został zakończony mocnym stwierdzeniem, że przykład kapłańskiego życia Jana Pawła II jest imperatywem do nawrócenia.

Na zakończenie głos zabrał bp Andrzej Suski, który przedstawił cztery podstawowe rodzaje formacji seminaryjnej: intelektualną, ludzką, duchową i duszpasterską. Inauguracja zakończyła się odśpiewaniem „Gaudeamus”.

Dk Adam Kreczman

W uroczystości uczestniczyła młodzież, która przybyła z pocztami sztandarowymi

IX DZIEŃ PAPIESKI

dokończenie ze str. 1

orkiestrą dętą, pod pomnik Jana Pawła II, do katedry. Tam przy blasku zniczy hołd Wielkiemu Polakowi oddali uczniowie szkół papieskich przez złożenie wieńców w imieniu młodzieży i mieszkańców diecezji. Składając wiązanki, kolejno przemówili: sekretarz województwa kujawsko-pomorskiego Marek Smoczyk, zastępca prezydenta Torunia Rafał Pietrucień oraz dyrektor Wydziału Duszpasterskiego ks. dr Dariusz Żurański. Doniosłą chwilę uświetnił chór Gimnazjum nr 3 oraz „Promisja” i chełmińska orkiestra.

Za pomoc w organizacji i udział w uroczystościach podziękowania złożono: zastępcy prezydenta Torunia Rafałowi Pietrucieniowi, sekretarzowi miasta Alicji Kolańskiej, wiceprzewodniczącemu Rady Miasta Torunia Józefowi Jaworskiemu, Urzędowi Marszałkowskiemu Województwa Kujawsko-Pomorskiego reprezentowanemu przez sekretarza Marka Smoczyka, dyrektorowi Wydziału Duszpasterskiego ks. dr. Dariuszowi Żurańskiemu, rektorowi kościoła jezuitów o. Waldemarowi Aramowiczowi, rektorowi Wyższego Seminarium Duchownego ks. prał. dr. Krzysztofowi Lewandowskiemu, rektorowi Uniwersytetu Mikołaja Kopernika prof. Andrzejowi Radzi-

mińskiemu, szkołom toruńskim noszącym imię Jana Pawła II (V Liceum Ogólnokształcące, Gimnazjum nr 3, Szkole Podstawowej nr 13), komendantowi hufca Lidii Lach i harcerzom, Stowarzyszeniu Promisja, orkiestrze dętej z Domu Kultury w Chełmnie, Centrum Kultury Dwór Artusa, piekarni Stan-Mar z parafii Czarze (za ciastka, które wolontariusze rozdawali podczas koncertu), dyrektorom szkół, nauczycielom, uczniom i wolontariuszom.

Po części oficjalnej młodzież udała się na Rynek Nowomiejski, gdzie razem z zespołami „Promisja” i „Czaqu” świętowała w rytm znanych i lubianych utworów.

Wolontariusze częstowali słodyczami

Modlitwa łączy się z radością

ZDJEK ARCHIWUM CARITAS

W DIECEZJI TORUŃSKIEJ

Program stypendialny Fundacji „Dzieło Nowego Tysiąclecia” obejmuje ok. 2200 stypendystów w Polsce, w tym 37 z diecezji toruńskiej.

– Fundacja „Dzieło Nowego Tysiąclecia” – jak mówi stypendysta Marcin Żeleński, studiujący prawo na II roku UMK, oprócz aspektu finansowego wskazuje standardy moralne, jakimi mamy się kierować i za wzór stawia nam osobę Jana Pawła II, którego nauka jest wewnętrznym statutem każdego stypendysty. Dzień Papieski jest dla nas ważnym momentem wewnętrznego rozrachunku, jak realizujemy naukę Karola Wojtyły w życiu.

Marcin Leleński należy do Fundacji od 3 lat i podkreśla, że co roku na obozach formacyjnych integruje się z pozostałymi stypendystami oraz uczestniczy w rozważaniach i rekolekcjach na temat nauki Jana Pawła II.

Mówiąc o stypendiach nie można pominąć dzieła naszej diecezji „Funduszu dla Janka Muzykanta”, w którego ramach Caritas od 10 lat wspiera 180 młodych ludzi. Są to 3 bursy: 2 szkolne (w Brodnicy i Grudziądzu) i jedna akademicka w Przysieku.

Caritas Diecezji Toruńskiej pomaga uczniom również przez ogólnopolski program „Skrzydła”, czyli

Happening „Jan Paweł II – Papież Wolności” w wykonaniu młodzieży z Gimnazjum nr 3 w Toruniu

w sumie wspiera w sposób ciągły ponad 200 młodych osób.

Jedną ze stypendystek „Funduszu dla Janka Muzykanta” jest studentka filologii polskiej UMK Magdalena Kamińska, której Caritas Diecezji Toruńskiej towarzyszy w edukacji już 8 lat.

– Pierwszą placówką, dzięki której mogłam kontynuować edukację, była Bursa Szkolna Caritas w Brodnicy. Obecnie jestem mieszkanką Bursy Akademickiej w Przysieku.

Każdy z tych domów dba nie tylko o nasz rozwój intelektualny, lecz przede wszystkim buduje wewnętrzną. Nie bez powodu obie te placówki nazywam domami, bowiem czuję się tu bezpiecznie jak w ciepłym domowym ognisku – zapewnia Magda. – Wszyscy zauważamy, że rośnie zapotrzebowanie na pomoc. Jestem pewna, że ci, którzy szukają wsparcia i skierują się do Caritas, nie zawiodą się.

Anna Pławińska

Harcerze zaciągnęli wartę honorową

Stypendyści „Funduszu dla Janka Muzykanta” Magdalena Kamińska i Grzegorz Kopyciński

Rodzina to najbliższe nam miejsce i przestrzeń życiowa. To przecież w rodzinie przychodzimy na świat, w rodzinie dorastamy, w rodzinie jesteśmy otoczeni szczerą głęboką miłością i wielką troską – mówił bp Andrzej Suski podczas festynu „W rodzinie”, który miał miejsce 19 września na terenie kampusu Wyższej Szkoły Kultury Społecznej i Medialnej w Toruniu

Rodzina daje poczucie siły i radości

Festyn rodzinny w kampusie WSKSiM

Festyn był zorganizowany przez uczelnię oraz Radio Maryja dla sympatyków Radia Maryja i innych dzieł powstałych przy rozgłośni w podziękowaniu za życzliwość. – Za wszystko trzeba dziękować, cnota wdzięczności jest pochodną cnoty miłości, wypływa z miłości. I dzisiaj to spotkanie jest po to, aby podziękować – mówił o. dr Tadeusz Rydzyk, dyrektor Radia Maryja do uczestników spotkania. – Dziękujemy Bogu za przyjaciół, sympatyków, wszystkich życzliwych i dziękujemy życzliwym.

W głąb ziemi

W czasie spotkania przy ul. Starotoruńskiej uczestnicy mogli kupić

karty startowe telefonii komórkowej „wRodzinie” oraz pozyskać informacje na temat Spółdzielczych Kas Oszczędnościowo-Kredytowych. Z możliwości skorzystało wiele rodzin. Równolegle dzieci mogły uczestniczyć w zabawach ruchowych i plastycznych. Zebrani mogli słuchać koncertów – od kapel podwórkowych (Kapela znad Baryczy i kapela Fakiry) do Orkiestry Symfonicznej Filharmonii Bydgoskiej, a także zobaczyć fragmenty sztuki „Śluby panieńskie” w wykonaniu teatru studenckiego „Dobry Wieczór”.

Patronat honorowy objęli bp Andrzej Suski oraz prezydent Torunia Michał Zaleski. Oni też zostali

uhonorowani złotymi odznakami Radia Maryja za współpracę z rozgłośnią. Uhonorowane osoby były przedstawicielami wszystkich sympatyków Radia Maryja. Wśród nich był także poseł prof. dr hab. Jan Szyszko, były minister środowiska. – Silne, niezawisłe państwo to państwo mocne gospodarczo, czyli niezależne energetycznie. To tu, w Toruniu, podjęto to wielkie wyzwanie i pokazano, że Polska może być niezależna energetycznie. To właśnie geotermia, odnawialne źródła energii są wielką szansą. To tu w ciągu jednej godziny mamy 700 m³ wody o temperaturze do 70 stopni. W Toruniu dzięki Rodzinie Radia Maryja udało się pokazać, że Polska to kraj sukcesu – mówił prof. Szyszko, wyrażając radość, że trwają prace przy drugim odwiercie geotermalnym przy ul. Starotoruńskiej w Toruniu. Tego dnia wiertło dotarło do 1617 metra w głąb ziemi, o czym poinformował o. Jan Król.

Miłość i troska

– Dobra i kochająca się rodzina nigdy nie ma siebie dosyć. Wciąż przywołuje swoje dzieci, by dać im poczucie siły i radości. Dziś wszyscy wyczuwamy w tym miejscu, że tą radością i siłą jesteśmy szczególnie otoczeni. To jest radość i siła, która płynie z Radia Mary-

ja na całą Polskę i świat – mówił Michał Zaleski. Bp Andrzej Suski zaznaczył, że Toruń jest miejscem wielu spotkań. – Dzisiejsze ma na imię rodzina. Rodzina w naszym odczuciu to wartość nadrzędna. Większość Polaków, młodych Polaków – według statystyk – zalicza rodzinę do wartości szczególnych. Młodzi marzą o rodzinie szczęśliwej, dobrej, zdrowej. Pasterz Kościoła toruńskiego wskazał rolę, jakie pełnią w rodzinie poszczególne członkowie. Troskę o rodzinę najbardziej okazuje matka. – Ona, która jak anioł stróż stoi na straży swoich dzieci, a kiedy dorastają nadal im towarzyszy. W rodzinie jest ojciec. Ojciec daje poczucie bezpieczeństwa dzieciom i żonie. W rodzinie są dzieci, w zdrowej rodzinie każde dziecko jest chciane i kochane. W rodzinie są dziadkowie, babcie. Ile im zawdzięczamy. I tak tworzy się tkanka ludzi powiązanych najgłębszymi więziami miłości, troski, opieki, bezpieczeństwa. – Trzeba, żeby duch rodziny przenosił się na życie społeczne, ożywiał życie Kościoła, bo przecież Kościół to rodzina rodzin. To spotkanie w Toruniu, nad Wisłą, jeszcze bardziej umocni nas w przywiązaniu do naszych rodzin – zakończył bp Andrzej Suski.

Katarzyna Cegielska

W festynie uczestniczyli m.in. bp Andrzej Suski i o. dr Tadeusz Rydzyk

Grudziądzka pielgrzymka rodzin

W 25. Pielgrzymce Małżeństw i Rodzin na Jasną Górę w dniach 26-27 września uczestniczyła grupa 100 pielgrzymów z grudziądzkich parafii. Duchową opiekę sprawowali: ks. Jarosław Janowski, dyrektor grudziądzkiej bursy oraz ks. Wiesław Michlewicz, wikariusz parafii św. Józefa Oblubieńca. Zdążając do Częstochowy, pielgrzymi zatrzymali się w Sanktuarium Matki Bożej Uzdrawicielki Chorych w Gidlach. Ojcowie dominikanie, strażnicy tego miejsca, opowiedzieli historię cudownej figurki Matki Bożej. Wskazując na wiszące w kaplicy wota, przedstawili historię uzdrowień oraz łask wyproszonych w tym szczególnym miejscu. Pielgrzymi uczestniczyli w Mszy św. sprawowanej przez swoich duszpasterzy w kaplicy Matki Bożej Gidelskiej. Mogli zabrać fiołkę z winem dla chorych i cierpiących. Następnie udali się do Częstochowy, aby uczestniczyć w ogólnopolskim spotkaniu małżeństw i rodzin.

Wieczorem odbyli Drogę Krzyżową na wałach i uczestniczyli w Apelu Jasnogórskim. W niedzielę przed Eucharystią w sali o. Kordeckiego wysłuchali prelekcji ks. prof. Witolda Kaweckiego z Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego z Warszawy na temat roli rodziny we współczesnej kulturze. Na Szczycie uczestniczyli w Mszy św., którą koncelebrowali m.in. przewodniczący Rady ds. Rodziny przy Konferencji Episkopatu Polski bp Kazimierz Górny z Rzeszowa oraz ordynariusz sosnowiecki bp Grzegorz Kaszak. Przeor Jasnej Góry o. Roman Majewski, witając pielgrzymów, przypomniał, że rodzina jest źródłem i przekazicielem życia,

Uczestnicy pielgrzymki w Częstochowie

a swoją siłę czerpie z modlitwy i zawierzenia Maryi. W homilii bp Kaszak poruszył kwestię polityki prorodzinnej państwa oraz przypomniał stanowisko Kościoła w sprawie metody

in vitro. Na zakończenie pielgrzymi odnowili śluby małżeńskie i zawierzili swoje rodziny opiece Matki Najświętszej.

Ks. Wiesław Michlewicz

Krzyż powrócił na swoje miejsce

Przydrożne krzyże i kapliczki znajdują się na terenie bierzgłowskiej parafii Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny. 14 września, w święto Podwyższenia Krzyża, w Łubiance miała miejsce uroczystość przywrócenia krzyża w miejscu, z którego został niegdyś usunięty przez wrogów wiary i polskości.

Starsi parafianie pamiętają, że podczas II wojny światowej jeden z miejscowych Niemców dokonał profanacji krzyża stojącego na skrzyżowaniu dróg polnych, na szczycie wzniesienia: wykopał go i spożytkował jako włókę (rodzaj belki ciągniętej przez konia, służącej do rozbijania grud ziemi). Parafianie z Łubianki, inspirowani przez Małgorzatę i Jacka Ziółkowskich, zawiązali społeczny komitet na rzecz przywrócenia krzyża. Uwieńczeniem ich starań była uro-

czystość ustawienia dębowego, 5-metrowego znaku męki i śmierci Chrystusa. Po Mszy św., którą sprawowali proboszcz ks. kan. Rajmund Ponczek, ks. Zdzisław Baranowski, ks. Marcin Staniszewski oraz ks. Krystian Mrówka, liczni parafianie udali się do krzyża i byli świadkami poświęcenia.

Na starej mapie, wydanej 100 lat temu przez zaborcze władze niemieckie, można znaleźć znacznie więcej miejsc, na których znajdowały się krzyże i kapliczki. W różnych okolicznościach dziejowych, zawsze za sprawą nieprzyjaciół Chrystusa, były one rozbierane, usuwane, niszczone. W 1985 r. parafianie odbudowali kapliczkę Najświętszego Serca Pana Jezusa. Podczas wojny została ona zlikwidowana przez Niemca, który cegłę pozyskaną z rozbioru wykorzystał do budowy przydomowej sławojki.

W święto Podwyższenia Krzyża miała miejsce uroczystość przywrócenia krzyża

Inicjatorzy akcji apelują: Niech nowy krzyż w Łubiance przypomina zarówno młodzieży, jak i starszym,

gdzie i u Kogo mają szukać prawdziwego szczęścia!

Tomasz Strużanowski

Jeszcze dziś wspomnienia krwawej jesieni budzą przerażenie i grozę potwornością dokonanych zbrodni. (...) I kałanom nie oszczędzono mąk i wszelkiego rodzaju tortur

Ks. Antoni Liedtke, 1969 r.

Ks. kan. Leon Borowski na 2 miesiące przed śmiercią w Szpęgawsku. Piec, 18 sierpnia 1939 r.

70. ROCZNICA MĘCZEŃSTWA POMORSKICH KAPŁANÓW (5)

Męczennicy Szpęgawska

Wnocy z 12 na 13 września 1939 r. w Lesie Szpęgawskim (ok. 4 km od Starogardu) rozstrzelano 10 mężczyzn. Była to pierwsza zbiorowa egzekucja w lesie, który stał się symbolem męczeństwa mieszkańców Kociewia. Aresztowania w powiecie starogardzkim, trwające od 6 września do końca grudnia, codziennie obejmowały ok. 40 osób (por. A. Męclewski, „Neugarten 27”, Warszawa 1974). Około półtora tysiąca osób przeszło gehennę w więzieniach w Starogardzie, piwnicach zamku w Gniewie, w tartaku na skraju Skórcza. Z braku miejsca tymczasowo przetrzymywano więźniów m.in. w obozach w Nowym Porcie k. Gdańska i w Stutthofie.

Od 16 września w rewirze 109 leśnictwa Szpęgawsk przygotowano teren do systematycznego zabijania „polskiej warstwy przywódczej”, obywateli polskich żydowskiego pochodzenia i pacjentów szpitala psychiatrycznego w Kocborowie. Na polanie o powierzchni 15 hektarów robotnicy wykopali ok. 40 grobów o rozmiarach 10 na 5 metrów, nad które, poczynając od 22 września 1939 r. do 11 stycznia 1940 r., w zakrytych ciężarówkach przywozili skazanych. Np. 20 października nad dolami śmierci stanęło od 40 do 60 starogardzkich Żydów, a 21 października – 42 nauczycieli. Tego samego dnia w egzekucji grupy pacjentów szpitala w Kocborowie zginął emerytowany ks. Józef Myślisz. W sumie zamordowano od 6 do 7 tys. osób. Pojedynczym skazańcom udało się zbiec z miejsca egzekucji. Oto relacja ocalałego ze zbiorowej egzekucji 3 listopada: „Samochód zatrzymał się na dość dużej leśnej enklawie. Na naszym samochodzie siedziało czterech uzbrojonych w karabiny umundurowanych i cywilnych Niemców. (...) potem otworzyli tylną burtę i rozkaz: «Die ersten vier runter» (pierwsza czwórka zejść). (...) odprowadzili w głąb polany, salwa i pierwsza czwórka nie żyła. Do tego momentu Polacy z niedowierzaniem milczeli jak sparaliżowani. Teraz zaczęli protestować, bo nikomu żadnej krzywdy nie zrobili, mają małe dzieci, służyli

w armii pruskiej 1914-18. Prosił o życie. Niemcy odprowadzili drugą czwórkę do grobu (...)”.

W nocy z 13 na 14 października członkowie Selbstschutzu aresztowali 31 księży z powiatu starogardzkiego. Najpierw kapłani byli przesłuchiвани, bici i poniżani w swoich parafiach, później w starogardzkim więzieniu, np. kuratusowi z Kręgu ks. Janowi Wałdchowi wybił oko wyróżniający się okrucieństwem komendant więzienia Johann Fast; ks. Józefowi Kuchenbeckerowi, duszpasterzowi Bobowa, Niemcowi (!), wycięto swastykę na czole. Zgrozę męczeństwa służy Bożego ks. Reginalda Krzyżanowskiego, proboszcza z Sumina, wyjątkową nawet, jak na hitlerowskie „standardy”, opisał ks. Antoni Liedtke (por. „Studia Pelplińskie”, 1969 r.). Po południu 16 października 30 zmaltretowanych kapłanów, którzy przedtem wzajemnie się wypowiadali, przewieziono dwiema ciężarówkami na miejsce egzekucji. Tam kazano im zdjąć buty i zejść po czterech do grobu. Pierwsi musieli położyć się z rękami założonymi na czole lub na ziemi, następnych zmuszano do położenia się na zakrwawionych ciałach konfratrów. Strzelano w kark u nasady głowy. Żyjących przeważnie dobijano kolbami. W innych egzekucjach w Lesie Szpęgawskim w podobnych okolicznościach stracono jeszcze 13 kapłanów.

Wśród rozstrzelanych znaleźli się księża: Bolesław Dąbrowski, wice-rektor Seminarium Duchownego, Franciszek Baumgart, wicekanclerz Kurii Biskupiej, Franciszek Błędzki, proboszcz z Pączewa i Leon Borowski, duszpasterz Pieców (obaj filomaci, skazani w 1901 r. w procesie toruńskim), Gracjan Chyliński i jego bratanek Henryk, proboszcz i wikary z Barłożna, Jan Doering, poprzedni dziekan starogardzki, Leon Heyke, prefekt gimnazjum w Kościerzynie, wybitny pisarz kaszubski, Stanisław Hoffmann, proboszcz z Pinczyna, poseł na Sejm.

Dziekan starogardzki, toruńszczyzna, sługa Boży ks. Henryk Szuman pierwszy złożył ofiarę z życia, choć z dala od swoich księży. Zmuszony przez szefa miejscowego Selbstschutzu do wyjazdu, udał się do przyjaciela z czasów filomackich ks. inf. Józefa Szydzika, proboszcza w Fordonie. Nie zastawszy go (Księża Infuła aresztowało gestapo), zamieszkał na plebanii, aby go zastąpić. Tam 2 października zginął w zbiorowej, publicznej egzekucji przed kościołem. Wcześniej wyznał w liście do swojej siostry Wandy: „Wiedz, że brat Twój byłby szczęśliwy, gdyby mu było danem umrzeć za Wiarę i Ojczyznę. Lecz proszę Boga, by męka długo nie trwała, bom słaby fizycznie i nerwy mam stargane”.

Wojciech Wielgoszewski

głos z Torunia niedziela

Ks. dr Dariusz Żurański
(redaktor odpowiedzialny)
współpraca: Joanna Kruczyńska
ul. Łazienna 18, 87-100 Toruń
tel. (0-56) 622-35-30 w. 39
fax (0-56) 621-09-02
e-mail: torun@niedziela.pl
Dyżury: od poniedziałku do piątku
w godz. 9.00-13.00
Redakcja częstochowska:
Beata Pieczykura
tel. (0-34) 369-43-38